

ב"ה

קונטרס

"ואתה תצוה"

חלקים ממאמר "ואתה תצוה" תשמ"א
עם באור לתשב"ר

יום הגדול והקדוש ג' תמוז ה'תש"ע

לה' הארץ ומלוואה

שם

משפחה

בית

יוצא לאור על-ידי

חיידר אידיש "אהלי מנחם" חב"ד ליובאוויטש, ביתר עילית

טל': 02.5800654, פקס: 153.2.5800654 omchabad@barak.net.il

הַקְדָּמָה

לקראת פורים קטן תשנ"ב, יצא לאור קונטרס הכולל מאמר חסידות מגה מכבוד קדשת אדמו"ר נשיא דורנו – "ואתה תצוה, תשמ"א".

המאמר, מיסד על מאמר "וקבל היהודים" אותו אמר הרבי הרי"צ בפורים קטן תרפ"ז במוסקבה בפני עם רב – בו עורר למסירות נפש על חנוף יהודי לתינוקות של בית רבן; זאת למרות שבמקום שרצו סוכנים גלויים וסמויים של המשטרה הרוסית. המאמר היה אחד הסבות, בדרך הטבע, שהביאו למאסרו.

בליל פורים קטן תשנ"ב, חלק כבוד קדשת אדמו"ר נשיא דורנו את המאמר בידו הקדושה לכל אחד ואחד, אנשים נשים וטף (בצרוף שני שטרות של דולר לצדקה, ופרוסת "לעקאח"). קצת יותר מעשרה ימים לאחר מכן, ארע המארע אשר כבוד קדשת אדמו"ר נשיא דורנו "את חלינו הוא נשא", בעת שעמד והעתיר תפלה באהל הקדוש של הרבי הרי"צ.

... לאחר ג' תמוז תשנ"ד, הבינו החסידים כי מאמר זה בעצם היה ה"ציידה לדרך", אותה העניק הרבי לחסידים לתקופה הנוכחית.

הרבי עצמו אמר, לגבי המאמר האחרון של הרבי הקודם "באתי לגני", כי בו "הבהיר ורמז הכל". כך כאשר חסידים למדו את המאמר "ואתה תצוה", גלו אשר בלו מדבר על הקשר ההדדי בין נשיא הדור, ה"רעיא מהימנא" ומחוקק האמונה – לבין כל אנשי הדור. בקשר לכך מבאר הרבי – עד כמה נוגעת בקשת הגאולה לעצם מציאותו של כל יהודי, ובלעדיו הוא מרגיש "כתית" ושובור.

זה מכבר קבלו על עצמם החסידים ללמוד מאמר זה בג' תמוז.

לפנינו חלקים מכמה סעיפים במאמר, עם באור לתשוב"ר (הבאור באותיות שונות). בבאור נכנסו גם נקודות המבארות בחלקי המאמר שלא העתקו כאן.

תקותנו שתקיים ברכת כבוד קדשת אדמו"ר נשיא דורנו אודות הדפסת והפצת המאמר: "ויהי רצון שיפעל הפעלה הרצויה". – ועל ידי זה נזכה להתראות עם הרבי בעיני בשר תכף ומיד ממש, והוא יגאלנו.

הַדְּיוּקִים בַּמַּלִּים "וְאַתָּה תִּצְוֶה" – "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ"

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד, וַיְדוּעִים הַדְּיוּקִים בְּזֶה דְּבַכָּל הַצּוּוִים שֶׁבַתּוֹרָה נֹאמֵר צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, וְכֵאֵן נֹאמֵר וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלְהוֹסִיף, דְּהַדְּיוּק מֵה שֶׁכְּתוּב וְאַתָּה תִּצְוֶה הוּא לֹא רַק בְּהַלְשׁוֹן אֲלֵא גַם בְּהַתּוֹכֵן, דְּלִשׁוֹן וְאַתָּה תִּצְוֶה מִשְׁמַע שְׁמִשָּׁה הוּא הַמִּצְוָה, וְצָרִיךְ לְהַבִּין, הֲרִי מִשָּׁה הוּא הַשְּׁלִיחַ לְמַסּוֹר לְיִשְׂרָאֵל אֶת צִוּוֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָמָּה נֹאמֵר וְאַתָּה תִּצְוֶה.

גַּם צָרִיךְ לְהַבִּין מֵה שֶׁכְּתוּב וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ, שְׁיִבִיאוּ הַשֶּׁמֶן לְמִשָּׁה (אֵלֶיךָ), דְּלְכַאוּרָה, פִּינּוֹן שֶׁהַעֲלָאת הַנְּרוֹת הִיְתָה עַל-יְדֵי אַהֲרֹן, לָמָּה הוּצָרְךָ לְהַבִּיא אֶת הַשֶּׁמֶן לְמִשָּׁה.

לְמַדְנּוּ עַל שְׁנֵי דְיוּקִים בַּפְּסוּק: (א) מְדוּעַ נֹאמֵר "וְאַתָּה תִּצְוֶה", שֶׁמִּשְׁמַעוֹתוֹ שְׁמִשָּׁה הוּא הַמִּצְוָה. (ב) מְדוּעַ כְּתוּב "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ", שֶׁצָּרִיךְ לְהַבִּיא אֶת הַשֶּׁמֶן לְמִשָּׁה (וְלֹא לְאַהֲרֹן שֶׁהוּא הַמְּדַלֵּק).

מִשָּׁה מַחְבֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל לָהּ, וְהֵם מוֹסִיפִים אוֹר בְּמִשָּׁה

בַּסְּעִיף זֶה מְתַרְץ אֶת שְׁנֵי הַדְּיוּקִים שֶׁבַּסְּעִיף הַקּוֹדֵם:

וּמִבְּאֵר כְּבוֹד-קְדוּשַׁת מוֹרֵי וְחַמֵּי אֲדָמוֹ"ר (בְּמֵאמְרוֹ הַיְדוּעַ דְּבוּר-הַמִּתְחִיל וְקִבֵּל הִיְהוּדִים שֶׁנֹּאמֵר בְּפוּרִים קָטָן תִּרְפ"ז), דְּצִוּוֵי (תִּצְוֶה) הוּא צְוּוֹתָא וְחִיבוּר. וְזֶהוּ וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשָּׁה הוּא מְקַשֵּׁר וּמַחְבֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אוֹר-אֵין-סוּף.

וְעַל-יְדֵי שְׁמִשָּׁה מִשְׁפִּיעַ לְיִשְׂרָאֵל (שֶׁמְקַשֵּׁר אוֹתָם עִם אוֹר-אֵין-סוּף), עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יִתְרוֹן וְהוֹסְפָה בְּמִשָּׁה.

מִשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל – כִּמּוֹ רֵאשׁ וְרֵגֶל

[דְּמִשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל הֵם דּוֹגְמַת רֵאשׁ וְרֵגֶל, כִּמּוֹ שְׁכֶתוֹב שֵׁשׁ מְאוֹת אֶלֶף רֵגְלֵי הָעַם אֲשֶׁר אֲנֹכִי בְּקֶרְבוֹ, דְּכָל יִשְׂרָאֵל הֵם הָרֵגְלִים דְּמִשֶׁה, וּמִשֶׁה הוּא הָרֵאשׁ שֶׁלָּהֶם. וְכִמּוֹ שְׁבָאָדָם הָרֵגְלִים מוֹלִיכִים אֶת הָרֵאשׁ לְמָקוֹם שֶׁהָרֵאשׁ מְצַד עֲצָמוֹ אֵינּוּ יָכוֹל לְהִגִּיעַ לָשֵׁם, כִּמּוֹ-כֵן הוּא בְּמִשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל (הָרֵגְלִים דְּמִשֶׁה) מִיתוּסָף עֲלוּי בְּמִשֶׁה...].

וְזֶהוּ וְאִתָּה תְצוּהָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית גֹּו', דְּעַל-יְדֵי שְׁמִשֶׁה יְצוּהָ וַיִּקְשֶׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אֹר-אֵין-סוּף, עַל-יְדֵי זֶה יִבְיֵאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶן זֵית לְמִשֶׁה (וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ), שְׁיִוְסִיפוּ תוֹסְפוֹת אֹר בְּמִשֶׁה.

בְּפֶסוּק מְסֻבֵּר בְּאִפֶּן כְּלָלִי הַקָּשֶׁר בֵּין מִשֶׁה רֵבֵנוּ וְעַם-יִשְׂרָאֵל:

"תְצוּהָ" פְרוּשׁוֹ – לְחִבֵּר, מְלִשׁוֹן צוֹתָא. ה' אֹמֵר לְמִשֶׁה: "וְאִתָּה תְצוּהָ", אִתָּה, מִשֶׁה רֵבֵנוּ, תִּשְׁפִיעַ לְעַם-יִשְׂרָאֵל הַשְּׁפָעוֹת כְּדֵי לְחִבֵּר אוֹתָם עִם אֹר-אֵין-סוּף, עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְאַחַר מִכּוֹן בָּאָה הָעֲבוּדָה שֶׁל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל: "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ" – אֵל תִּסְתַּפְּקוּ בְּמָה שֶׁקִּבַּלְתֶּם מִמִּשֶׁה, אִתְּם צְרִיכִים עַל-יְדֵי עֲבוּדְתְכֶם "לְקַחַת" וּלְהוֹסִיף אֹר בְּמִשֶׁה.

כִּי־צַד יְכוּלִים בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל "לְהוֹסִיף" בְּמִשֶׁה?

מְסֻבֵּר הֶרְבֵּי: זֹאת מִבִּינֵן שְׁמִשֶׁה נִמְשַׁל לְרֵאשׁ, וְיִשְׂרָאֵל – לְרֵגְלִים. כִּמּוֹ שְׁהָרֵגְלִים מוֹבִילוֹת אֶת הָרֵאשׁ לְמָקוֹם שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְלַכֵּת לְבַד, כִּף עִם-יִשְׂרָאֵל – "הָרֵגְלִים שֶׁל מִשֶׁה" – מוֹבִילִים וּמְקַדְמִים אֶת מִשֶׁה.

בְּכִף יֵשׁ הוֹרָאָה נִפְלְאָה בְּעִנְיֵן הַהִתְקַשְׁרוֹת לְנִשְׂיֵא הַדּוֹר: עַד כְּמָה נוֹגַע לְרֵבִי כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים. הֶרְבֵּי מְחֻבָּה לְמַעֲשִׂים שְׁלֵנוּ, כְּדֵי לְהִתְקַדֵּם עוֹד צַעַד לְקִרְאֵת הַגְּאֻלָּה!

לְסַפּוֹם: מִשֶׁה רֵבֵנוּ מְחִבֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַם-יִשְׂרָאֵל פּוֹעֵל הוֹסְפֵת אֹר בְּמִשֶׁה.

מִשֶׁה רֵבֵנוּ "רְעִיָא מְהִימְנָא" – רוּעָה וּמְחִזֵּק הָאֲמוּנָה

בְּסַעֲיָף הַקּוּדֵם הַסְבִּיר בְּאִפֶּן כְּלָלִי, שְׁהַכְּנֵנָה בְּמַלִּים "וְאִתָּה תְצוּהָ" הִיא, שְׁמִשֶׁה מְחִבֵּר אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עִם אֹר-אֵין-סוּף. בְּסַעֲיָף זֶה יִסְבִּיר בְּאִפֶּן מְפֻרָט: מָה בְּדִיוֹק הַכְּנֵנָה שְׁמִשֶׁה מְחִבֵּר אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וּלְבָאָר זֶה, מְקַדִּים בְּהַמְאָמֵר שְׁמִשָּׁה רַבִּינוּ נִקְרָא רַעֲיָא מְהִימְנָא, דְּשַׁנֵּי פִירוּשֵׁי
בְּזֶה שֶׁהוּא רוּעָה נְאֻמָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְשֶׁהוּא זֶן וּמְפָרְנֵס אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנֵן
הָאֱמוּנָה. דְּהָאֱמוּנָה שִׁישְׁנָה בִּישְׂרָאֵל מִצַּד עֲצָמָם, שִׁישְׂרָאֵל הֵם מְאֲמִינִים בְּנֵי מְאֲמִינִים,
אֲפֹשֶׁר שֶׁתְּהִיָּה בְּבַחֲיַנְתָּ מְקִיף, וְזֶה שְׁמִשָּׁה רוּעָה וּמְפָרְנֵס אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנֵן הָאֱמוּנָה
הוּא שֶׁהָאֱמוּנָה תְּהִיָּה בְּפָנִימִיּוֹת.

מִשָּׁה רַבְּנוּ הוּא "רוּעָה הָאֱמוּנָה" – מְחֻזַּק אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אֱמוּנָה יְכוּלָה לְהִיּוֹת בְּבַחֲיַנְתָּ "מְקִיף"
וְלֹא תִשְׁפִיעַ עַל הַתְּנַהֲגוֹת הָאָדָם, וּמִשָּׁה פּוֹעֵל שֶׁהָאֱמוּנָה תְּהִיָּה בְּפָנִימִיּוֹת, שֶׁתִּשְׁפִיעַ עַל הַתְּנַהֲגוֹת הָאָדָם
(וְזֶה הַפְּרוּשׁ שֶׁהוּא "זֶן" אֶת הָאֱמוּנָה – הָאֱמוּנָה נַעֲשִׂית כְּמוֹ מְזוּן שֶׁנִּכְנָס לְתוֹךְ הָאָדָם וְהוּא נִזוּן מִמֶּנּוּ, כִּי
הָאֱמוּנָה חוֹדֶרֶת בְּאָדָם וּמִשְׁפִּיעָה עָלָיו).

מִשָּׁה פּוֹעֵל גַּם שֶׁהָאֱמוּנָה עֲצָמָה תְּהִיָּה עִמָּךְ יוֹתֵר: הִיְהוּדִי לֹא רַק מְאֲמִין בַּה' בְּאִפְּן וְדָאִי, כְּאֵלּוּ רוּאָה
זֹאת בְּעֵינָיו; מִשָּׁה מְגַלָּה אֶצֶל כָּל יְהוּדִי כִּי עֲצָם מְצִיאוֹתוֹ קְשׁוּרָה עִם ה', וְאִינוּ יְכוּלִים לְהִנְתַּק מִמֶּנּוּ בְּשׁוּם
אִפְּן. זֶה הַפְּרוּשׁ שְׁמִשָּׁה "מְצִיָּה" – מְחַבֵּר – אֶת הִיְהוּדִי עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

חֻזְקַת הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּדוֹר, כְּמִרְדְּכֵי בְּדוֹרוֹ

. . . וּמִמְשִׁיךְ בְּהַמְאָמֵר, דְּזֶה שְׁמִשָּׁה הוּא רַעֲיָא מְהִימְנָא, הַכּוּוּנָה בְּזֶה הִיא גַם
לְאֵתְּפִשְׁטוֹתָא דְּמִשָּׁה שֶׁבְּכָל דּוֹר, דְּרֵאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל דּוֹר הֵם מְחֻזְקִים אֶת
הָאֱמוּנָה דִּישְׂרָאֵל (שֶׁבְּדוֹרָם), שֶׁהָאֱמוּנָה שְׁלֵהֶם תְּהִיָּה בְּפָנִימִיּוֹת.

וּכְמוֹ מְרַדְּכֵי, שֶׁהִיָּה הַאֲתְּפִשְׁטוֹתָא דְּמִשָּׁה שֶׁבְּדוֹרוֹ, כְּמִאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
שֶׁמְרַדְּכֵי בְּדוֹרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ, שֶׁגַם בְּזִמְנֵי גִזְרַת הָמֵן, שֶׁלִּימוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת
אִז הָיָה קְשׁוּר עִם מְסִירוֹת-נַפְשׁ, הַקְּהִיל קְהִילוֹת בְּרַבִּים לְחַזֵּק אֶת אֱמוּנָתָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל בְּהוֹי' וְלַעֲמוֹד חֻזַּק בְּלִימוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת.

גַּם מִשָּׁה רַבְּנוּ שֶׁבְּכָל דּוֹר, נִשְׂיָא הַדּוֹר, מְחֻזַּק אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּכְמוֹ מְרַדְּכֵי הִיְהוּדִי, שֶׁבְּמִצְב
קִשָּׁה מְאוּד מְבַחֲיָנָה רִוּחַנִית וְגִשְׁמִית, בְּזִמְנֵי גִזְרַת הָמֵן – חֻזַּק אֶת הָאֱמוּנָה שֶׁל עַם-יִשְׂרָאֵל, עַד כְּדֵי כִּי
שְׂאֵצֶל כָּלֵם הַתְּעוֹרָרָה מְסִירוֹת-נַפְשׁ בְּפִעֵל, שֶׁלֹּא לְמַרְד בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְקִיּוּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת גַּם
בְּרַבִּים.

הַעֲבָדָה שֶׁנִּשְׂיָא הַדּוֹר מְעוֹרֵר מְסִירוֹת-נַפְשׁ אֶצֶל הִיְהוּדִי, הִיא סִימָן מְבַהֵק שֶׁמִּתְגַּלָּה בּוֹ עֲצָם הַנִּשְׁמָה –
שֶׁלְכֵן הוּא אִינוּ יְכוּלִים לְכַפֵּר חֲלִילָה בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

”כְּתִית לְמֵאוֹר“: קְשֵׁי הַגְּלוּת מְעוֹרְרִים אֶת עַצְם הַנְּשֻׁמָּה

וּלְאַחֲרֵי שְׁמִבְאָר בְּאֶרְוֶכָה שְׁמִשָּׁה וְאֶת־פְּשֻׁטוֹתָא דִּילִי שְׁפָכְל דְרָא מְחֻזְקִים אֶת הָאֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל, מְבֵאָר דְיוֹק לְשׁוֹן הַכְּתוּב שְׁמֹן גּוֹ' כְּתִית לְמֵאוֹר (לְמֵאוֹר וְלֹא לְהֵאִיר), שְׁבֻזְמֵן הַגְּלוּת, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא, כְּתִית, עַל־יְדֵי זֶה מְגִיעִים לְמֵאוֹר (הַעֲצָם) שְׁמִמְנֹנֵי נִמְצָא הָאוֹר.

הַמְצָב בּוֹ נִשְׂיָא הַדּוֹר מְעוֹרֵר מְסִירוֹת־נַפְשׁ בְּמִצְבַּ שְׁל גְזוּרוֹת, נִרְמֹז בְּהַמְשָׁךְ הַפְּסוּק ”כְּתִית לְמֵאוֹר“: כְּתִית פְּרוּשׁוֹ שְׁבִירָה (כְּתִישֵׁת הַזֵּית לְהוֹצִיא מִמְנֹנֵי אֶת הַשְּׁמֹן). וּבְרוּחָנִיּוֹת: מִצְבַּ שְׁל גְלוּת וּגְזוּרוֹת עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת. דְּוָקָא בְּמִצְבַּ שְׁל ”כְּתִית“ וְנִסְיוֹנוֹת, מִתְעוֹרֵר בִּיהוּדֵי הַ”מֵאוֹר“ – עַצְם הַנְּשֻׁמָּה (שְׁנִקְרָאת ”מֵאוֹר“ שֶׁהוּא הַמְּקוֹר שְׁל הָאוֹר, כִּי עַצְם הַנְּשֻׁמָּה הִיא שְׁרֵשׁ וּמְקוֹר הַנְּשֻׁמָּה), וְלִכֵּן הוּא מְקִיָּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּמִסִּירוֹת־נַפְשׁ.

לְסַפּוּם: מִשָּׁה רַבְּנֵי שְׁכָל דּוֹר הוּא הַ”רְעִיָּא מְהֵימְנָא“ – מִפְּרִנְס וּמְחֻזֵּק אֶת הָאֲמוּנָה, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא מְעוֹרֵר אֶת עַצְם הַנְּשֻׁמָּה שְׁל הַיהוּדֵי (”מֵאוֹר“), עַד שֶׁהוּא מוּכָן לְמִסִּירוֹת־נַפְשׁ אֲפִלּוּ בְּזִמְנֵי שְׁל גְזוּרוֹת (”כְּתִית“).

מְרִדְכֵי בְּדוֹרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ – וּבְדוֹרְנוֹ נִשְׂיָא דּוֹרְנוֹ!

שְׁמִרְדְּכֵי הִיָּה שְׁקוּל בְּדוֹרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ . . וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שְׁמַהֲמַעְלוֹת דְּמְרִדְכֵי הַיהוּדֵי הוּא שֶׁהוּא הִיָּה הַרְעִיָּא מְהֵימְנָא (בְּגִילּוּי) שְׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁבְּדוֹרוֹ. בְּדוֹגְמַת מִשָּׁה רְעִיָּא מְהֵימְנָא שְׁהַמְשִׁיךְ דַּעַת לְכָל יִשְׂרָאֵל שְׁבְּדוֹרוֹ,

. . וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, דְּעַל־יְדֵי שְׁמִבְיָא בְּהַמְאָמֵר מַה שְׁכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ שְׁמִרְדְּכֵי בְּדוֹרוֹ הִיָּה שְׁקוּל כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה פָּסַק בְּעַל הַמְאָמֵר אֶת הַדִּין עַל עַצְמוֹ, שֶׁהוּא הַרְעִיָּא מְהֵימְנָא (בְּגִילּוּי) שְׁל כָּל אַנְשֵׁי הַדּוֹר.

כְּאֵמֹר, בְּכָל דּוֹר יֵשׁ נִיצוּץ מִמִּשָּׁה רַבְּנֵי, הַמְעוֹרֵר וּמְחֻזֵּק אֶת הָאֲמוּנָה שְׁל עַם־יִשְׂרָאֵל. נִשְׂאֵלָת הַשְּׂאֵלָה: אִם כֵּן, מַה הַמְיָחֵד דְּוָקָא בְּמִרְדְּכֵי הַיהוּדֵי, שְׁעֲלֵיו נֶאֱמַר ”מְרִדְכֵי בְּדוֹרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוֹרוֹ“? וְהַהֲסָבֵר: לֹא בְּכָל דּוֹר קִיָּם קֶשֶׁר גְּלוּי בֵּין נִשְׂיָא הַדּוֹר לְכָל אַנְשֵׁי הַדּוֹר, וְלִפְעָמִים לֹא רוֹאִים בְּגִלּוּי אֶת פְּעֻלַּת נִשְׂיָא הַדּוֹר עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַדּוֹר. הַמְיָחֵד בְּזִמְנֵי שְׁל מִשָּׁה רַבְּנֵי וּמְרִדְכֵי הַיהוּדֵי – שֶׁהֵם

הנהיגו באופן גלוי את כל הדור, והיה ברור מי הוא "רועה האמונה" בדורם. בזמן מרדכי, לא היה ספק מי זה שמעורר את היהודים למסירות-נפש מול גזרת המן.

מוסיף הרבי דבר נפלא: בעצם העבודה שהרבי הרי"צ הביא במאמר את דברי חז"ל ש"מרדכי בדורו כמשה בדורו" – בכך פסק על עצמו, שהוא הרעיא מהימנא בגלוי של כל אנשי הדור!

יש לזכור, שמאמרו של הרבי הרי"צ (עליו מיסד המאמר של הרבי), נאמר בזמן הגזרות הקשות ברוסיה נגד החנוף היהודי, והרבי הרי"צ היה אז היחידי שעורר לעמד מול הגזרות במסירות-נפש בפעל. ואנו חסידים נענה ונאמר על כבוד-קדשת אדמו"ר נשיא דורנו – שבכך פסק את הדין על עצמו, שהוא הרעיא מהימנא בגלוי של כל אנשי דורנו.

כל יהודי "כתית" ומזעזע מהגלות, פי רצונו בגלוי אלקות

אחרי שלמדנו כי נשיא הדור מעורר ביהודי את עצם הנשמה, מסירות-נפש אפלו במצב של "כתית" וגזרות, נשאלת השאלה: מה כבר אפשר להוסיף בכך על-ידי העבודה שלנו? להסביר זאת, מקדים הרבי ומבאר, כי יש עוד סוג של "כתית" – שיהודי שבור ברוחו ומזעזע כל זמן שלא הגיעה הגאולה!

והענין הוא, דזה שישראל הם שבורים מזה שהם בגלות (גם כשיש להם הרחבה בגשמיות וברוחניות), הוא, פי רצונו האמיתי של כל אחד מישראל הוא שיהיה גילוי אלקות, ועד שזה (גילוי אלקות) נוגע לעצם מציאותו, ולכן, זה שבזמן הגלות אין מאיר גילוי אלקות כמו שהיה בזמן הבית [ובפרט כשמתבונן בזה שאמרו רז"ל כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו הרי זה כאילו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז ער אינגאנצן צוטרײסלט [=מזעזע ושבור לגמרי, כתית].

וגם כשהוא בדרגא נעלית ביותר שמאיר אצלו גילוי אלקות בדוגמת הגילוי שהיה בזמן הבית, מכל מקום, מזה שבכללות העולם אין מאיר הגילוי, מוכח, שגם הגילוי שמאיר אצלו הוא גילוי מוגבל. דכשמאיר גילוי אור-אין-סוף הפלי-גבול הגילוי הוא בכל מקום, וכשישנו מקום אחד (אפילו פינה נדחת) שאין מאיר שם גילוי אלקות, הוא מפני שהגילוי (גם בהמקום שהוא מאיר) הוא גילוי מוגבל.

. . ומזה שאין מאיר אצלו גילוי עצמות אור-אין-סוף, הוא נשבר ונדכא, כתית. [ועל דרך הידוע שחולה בגימטריא מ"ט =49], שגם כשמשיג מ"ט שערי בינה אלא שחסר לו שער הנו"ן (=החמשים), הוא חולה].

יהודי רוצה גאולה, כדי שיהיה גלוי אלקות בכל העולם כלו. גם כשהוא עצמו נמצא במצב רוחני נעלה, כמו בזמן בית-המקדש – הרי בידעו שבכל העולם עדין לא מאיר גלוי אלקות, זה סימן שגם אצלו עדין הגלוי אינו משלם. ומכיון שאצל יהודי, גלוי אלקות זה לא "תוספת", אלא דבר הנוגע לעצם קיומו – לכן הוא שבור לגמרי באשר אין גלוי אלקות.

דברי רבנו הזקן: אני רוצה רק אותך בעצמך

וידוע מה שכתב הצמח-צדק שהיה נשמע ממורינו ורבינו נשמתו-עדין (אדמו"ר הזקן) איך וויל זע גאר ניסט איך וויל ניט דאין גן עדין איך וויל ניט דאין עולם הבא כו' איך וויל מער ניט אז דין אליין (=אינני רוצה מאומה, אינני רוצה את גן עדין שלך אינני רוצה את עולם הבא שלך כו', רוצה אני אך ורק אותך בעצמך).

ועל-ידי שהיה נשמע לשון זה מאדמו"ר הזקן [דפירוש היה נשמע הוא שזה היה לא רק בזמנים מיוחדים אלא שזה היה דבר הרגיל], ובפרט לאחרי שנתפרסם זה על-ידי הצמח-צדק, ניתן הכח לכל אחד ואחד מישראל שעיקר רצונו יהיה גילוי העצמות,

[גלוי העצמות" פרושו – הגלוי של הקדוש-ברוך-הוא בעצמו; לא שכר או אור רוחני נעלה בכל שיהיה, אלא התגלות "עצמותו ומהותו" של ה'.

אמנם בזמן הגלות, המצב הפוך לגמרי – לא רק שלא מתגלה ה' בעצמו, אלא יש העלם והסתתרות מחלט. אפלו מעט אור לא מאיר, ודבר זה שובר את היהודי לחלוטין:]

ועד כדי כך, שכשאין מאיר גילוי זה, ומכל-שכן בזמן הגלות שאין מאיר אפילו הגילוי (גילוי אור) שהיה בזמן הבית, הוא במצב דכתית, ומבקש ג' פעמים בכל יום (או יותר) ותחינה עינינו בשוכה לציון ברחמים, שאז יהיה גילוי אלקות ועד לגילוי העצמות.

וזהו כתיבת למאור, שעל-ידי הענין דכתיבת מזה שנמצאים בגלות מגיעים להמאור, כי זה שהרצון דכל אחד מישראל הוא גילוי אלקות ועד שזה נוגע לעצם מציאותו [שליכן הוא נשבר ונדכא (כתיבת) מזה שבזמן הגלות לא יש גילוי אלקות] הוא מצד עצם הנשמה, מאור שבנשמה, שהתקשרותה באלקות היא התקשרות עצמית.

"התקשרות עצמית" פרושה – שאינה תלויה בסבה. יהודי קשור עם הקדוש-ברוך-הוא לא רק בגלל סבה, משום שה' הוא הדבר הכי טוב – אלא מפיון שעצם המציאות שלו קשורה לאלקות, ולא יתכן אצלו אחרת.

אם ההתקשרות של יהודי לה' היתה רק בגלל סבה, יתכן שלא היה כל-כך מזעזע מזה שהגאולה עוד לא באה, כי מספיק לו שהוא עובד ה' ונמצא במצב רוחני טוב. אבל בגלל שהוא קשור לאלקות ב"התקשרות עצמית", שכלל לא בא בחשבון מצב אחר – הוא אינו מסגל לסבל מצב שאין גלוי אלקות בכל העולם.

לספום: יש עוד סוג של "כתיבת" – יהודי שבור לא בגלל הגזרות שיש בגלות, אלא מעצם העבדה שיש גלות ועדין לא באה הגאולה (אפלו כשהמצב הגשמי והרוחני טוב), כי זה מראה שעדין אין גלוי אלקות משלם בכל העולם. הרצון החזק לגאולה נובע מעצם הנשמה של יהודי, ה"מאור" שבנשמה.

"נר תמיד" – שכל כוחות האדם ישפיעו מעצם הנשמה

מה יותר נעלה – באשר יש ליהודי מסירות-נפש בפעל על קיום התורה והמצוות, או באשר הוא שבור מכך שיש גלות ואין גלוי אלקות?

מסביר הרבי: השברון מכך שלא באה הגאולה – מגיע ממדרגה יותר נעלית בנשמה!

מה באמת ההסבר לכך? ובכן:

משה רבנו שבדור מעורר אצל היהודי את עצם הנשמה, ולכן אמונתו בה' חזקה עד כדי מסירות-נפש, – אך האם גם בחיי היום-יום נמצא היהודי במצב של "מסירות-נפש"? האם האמונה החזקה של פנימיות הנשמה – "שכנעה" את השכל ואת הרגש שלו?

הרבי מציין במאמר, כי רואים בפעל אשר לא מעט יהודים חיו בארצות בהן היו גזרות על יהדות ומסרו את נפשם על קיום תורה ומצוות, אך באשר עברו למקום בו אין גזרות – נעלמה גם המסירות-נפש... באשר היו לו נסיונות הוא עמד בהם במסירות-נפש, אך בחיים "הרגילים", יש "מחלקת" בין מה שהוא חושב ומרגיש – לבין מה שהנשמה שלו רוצה.

מִכָּפֶר מוּבֵן, שְׁגָם כְּאִשֶּׁר מִשָּׁה מְגִלָּה בִּיהוּדֵי אֶת עֵצֶם הַנְּשָׁמָה – יְכוּלִים לְחוּל בְּכָף שְׁנוּיִים. לְפַעְמִים הוּא יַעֲמֹד בְּמַצֵּב שֶׁל מְסִירוֹת־נֶפֶשׁ, וּלְפַעְמִים לֹא.

זוֹהִי אִפּוֹא הָעֲבוּדָה שֶׁל "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ": בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל צָרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל, שְׁגָם הָרְצוֹן שְׁלָהֶם, הַשְּׂכָל שְׁלָהֶם וְהֵלֵב שְׁלָהֶם – יִהְיוּ מִתְאִימִים לְמָה שְׁמִשָּׁה רַבְּנוֹ אוֹמֵר. שְׁהֵם יִרְצוּ, יְבִינּוּ וַיִּרְגִּישׁוּ כְּמוֹ הַנְּשָׁמָה.

אִיךָ יוֹדְעִים שִׁיהוּדֵי הַצְּלִיחַ בְּמִשְׁמִימָה זֹה?

כְּאִשֶּׁר הוּא בְּכָל רָגַע וְרָגַע שְׁבוּר וְנִדְכָּא מִכָּפֶר שֶׁהֶגְאוּלָּה לֹא בָּאָה, וּמִבְּקֵשׁ אֶת בּוֹאָה בְּכָל כּוּחוֹ. לְאַחַר שְׁמִשָּׁה רַבְּנוֹ גָּלָה בּוֹ אֶת עֵצֶם הַנְּשָׁמָה – הוּא הַתְּאֵמִץ וְ"הַתְּאִים אֶת עֵצְמוֹ", אֶת הַלֶּךְ מִחֲשַׁבְתּוֹ וְכָל חֲתִיּוֹ, לְמָה שֶׁהַנְּשָׁמָה רוֹצָה. לְכֵן מִשָּׂאת נֶפֶשׁוֹ הוּא – גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּגֵאוּלָּה.

רְצוֹן כְּזֶה נוֹבֵעַ מִמְדְּרָגָה נְעִלִית יוֹתֵר בְּנְשָׁמָה, שְׁלִכֵן הִיא מְשַׁפִּיעָה כָּל־כָּף עַל כָּל כּוּחוֹת נֶפֶשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם. וְכְּאִשֶּׁר הִיְהוּדֵי מְגִלָּה בְּעֵצְמוֹ דְּרָגָה זֹה – אִזִּי הוּא "נֵר תְּמִיד", מְאִירָה בּוֹ כָּל הַזְּמַן פְּנִימִיּוֹת הַנְּשָׁמָה.

וּבְלִשׁוֹנוֹ שֶׁל הָרַבִּי:

. . . בְּכַתִּיב לְמֵאוֹר נִכְלָל גַּם זֶה שִׁישְׂרָאֵל הֵם שְׁבוּרִים וְנִדְכָּאִים (כְּתִיב) מְזֶה שְׁהֵם בְּגִלוֹת, דְּעֲנִין זֶה הוּא עַל־יַדֵּי עֲבוּדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁגָם כּוּחוֹת הַגְּלוּיִים שְׁלָהֶם יִהְיוּ מִתְאִימִים לְעֵצֶם הַנְּשָׁמָה, וּבַחֲנִינֵת הַמֵּאוֹר דְּהַנְּשָׁמָה שְׁמַתְּגִלִּית עַל־יַדֵּי זֶה הִיא עֵצֶם הַנְּשָׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מוֹשְׁרֶשֶׁת בְּהַעֲצָמוֹת, וְלִכֵּן נֹאמֵר כְּתִיב לְמֵאוֹר בְּהַמְשֵׁךְ לְוַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ גו'.

גַּם הָעֲבוּדָה בְּכוּחוֹת עֵצְמוֹ – הִיא בְּכוּחַ מִשָּׁה רַבְּנוֹ

לְמַדְנוּ בְּמֵאוֹר, כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי מְדְרָגוֹת בְּגֵלוּי עֵצֶם הַנְּשָׁמָה:

הָרֵאשׁוֹנָה, עַל־יַדֵּי פְּעֻלָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנוֹ – "וְאַתָּה תִּצְוֶה", שְׁלִכֵן יְהוּדֵי מוּכָן לְמַסֵּר אֶת נֶפֶשׁוֹ עַל קִיּוֹם תּוֹרָה וּמִצְוֹת; וְהַשְּׁנִיָּה, כְּאִשֶּׁר יְהוּדֵי עַל־יַדֵּי עֲבוּדָתוֹ שְׁבוּר מִכָּפֶר שֶׁהֶגְאוּלָּה עוֹד לֹא הִגִּיעָה – "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ".

בְּסֵעִיף זֶה מְסַבֵּיר הָרַבִּי, כִּי גַם עֲבוּדָתוֹ שֶׁל עֵצְמוֹ – הִיא בְּכוּחוֹ שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנוֹ:

וְהִנֵּה הַפִּירוּשׁ (בְּפִשְׁטוֹת) בּוֹאֵתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ גו' הוּא שְׁמִשָּׁה

יִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיקְחוּ אֵלֶיךָ גו'. וּמְזֶה מוּבֵן גַּם בְּפִנִּימִיּוֹת הָעֲנִינִים, דְּזֶה

שְׁמִשָּׁה מִצְוֶה וּמְקִשֵּׁר אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא בְּאוֹפֵן שְׁמִמְשִׁיךְ לָהֶם נְתִינַת כַּח גַּם עַל

וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ גו'.

וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְנוֹגַע לְמִשְׁהַ שְׁבִדוֹרְנוּ, כְּבוֹד-קִדְשֵׁת מוֹרֵי וְחֲמֵי אֲדָמוֹ'ר נְשִׂיא דוֹרְנוּ,
שְׁעֵבֹדְתוֹ לְעוֹרֵר וּלְגַלוֹת אֶת הָאֲמוּנָה שְׁבְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁמַצַּד עֲצָם הַנְּשָׂמָה הִיא
בְּאוֹפֵן שְׂאֲחֵר-כֶּף יַעֲבֹדוּ עֲבוֹדָתָם בְּכַח עֲצָמָם, וְעַד שְׂיִהְיוּ נֵר תְּמִיד שְׂאִין שְׂיִיךְ בּוֹ
שְׂיִנוּי גַם מַצַּד פְּחוֹת הַגְּלוּיִים.

וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ לְגִאוּלָּה הָאֲמִיתִית וְהַשְּׁלִימָה, שְׂאֵז יִהְיֶה גִילוּי
אַלְקוֹת גַּם מַצַּד הַמְּטָה. וְיִהְיֶה אֵז הַבָּאֵת הַשְּׂמֶן וְהַדְּלָקַת הַנְּרוֹת (וְיִקְחוּ
אֶלֶיךָ שְׂמֶן גּוֹ' לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד) גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, בְּגִאוּלָּה
הָאֲמִיתִית וְהַשְּׁלִימָה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ.

רצונו האמיתי של כל אחד מישראל
הוא שיהיה גילוי אלקות, ועד שזה
(גילוי אלקות) נוגע לעצם מציאותו,
ולכן, זה שבזמן הגלות אין מאיר גילוי
אלקות כמו שהיה בזמן הבית [ובפרט
כשמתבונן בזה שאמרו רז"ל כל מי
שלא נבנה בית המקדש בימיו הרי זה
כאילו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז
ער אינגאנצן צוטרײסלט [=מזעזע ושבור
לגמרי, כתית.

. . ומבקש ג' פעמים בכל יום (או
יותר) ותחזינה עינינו בשובך לציון
ברחמים, שאז יהיה גילוי אלקות ועד
לגילוי העצמות.

(מתוך המאמר)